

Aan:
de heer C.H. Kloos

(i.a.a. de overige statenleden)

Assen, 8 april 2004

Ons kenmerk 15/6.17/2004002776

Behandeld door de heer J. Kuiper (0592) 36 58 95

Onderwerp: Beantwoording vragen ex artikel 41 van het Reglement van orde betreffende het functioneren van waterschappen

Geachte heer Kloos,

In uw brief van 12 maart 2004 stelt u een aantal vragen met betrekking tot het functioneren van waterschappen.

De door u gestelde vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Wat is precies de positie aangaande de waterschappen in Drenthe van de provincie Drenthe?

Antwoord

In de Waterschapswet is geregeld dat de bevoegdheid tot het opheffen en instellen van de waterschappen tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en categorieën van omslagplichtigen en tot verdere reglementering van waterschappen, behoort aan provinciale staten (PS); in het onderhavige geval aan PS van Drenthe en Overijssel.

Vraag 2

Wat is de controlerende functie van de provincie Drenthe aangaande tarieven en investeringen?

Antwoord

Geen.

Vraag 3

De indruk is dat hier op zijn zachtst gezegd weinig van is te zien en wat gaat u hieraan doen om dit te verbeteren?

Antwoord

Zie beantwoording vraag 2.

Vraag 4

De controlerende taak ligt volgens ons bij de provincie Drenthe. Wat gaat of zou u willen verbeteren aan de controle van dit soort instituten, zodat weer gesproken kan worden van een goede controlerende taak van de provincie Drenthe?

Antwoord

De controlerende taak van de provincie is wettelijk geregeld. De waterschappen zijn zelfstandige lichamen van openbaar bestuur met een eigen bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid. Die staatsrechtelijke positie heeft de provincie te respecteren en stelt daardoor grenzen aan de controlerende taak. De vraag of en zo ja hoe het toezicht te verscherpen, wordt in het kader van IBO-water nader bekeken.

Vraag 5

Het lijkt erop dat de provincie Drenthe de regie kwijt is van dit soort organisaties. De indruk is dat de waterschappen zodanig machtige instituten zijn geworden dat de provincie Drenthe mede hierdoor alleen maar kan toekijken. Wat gaat u doen om hier verandering in te brengen?

Antwoord

Zie beantwoording vraag 4.

Vraag 6

Drents Belang is van mening dat vele oneigenlijke taken van de waterschappen weer terug moeten naar de provincie Drenthe. Bent u bereid onderzoek te doen naar de mogelijkheden de waterschappen onder te brengen bij de provincie Drenthe, waarmee miljoenen kunnen worden bespaard? Zo ja, hoe denkt u dit op te pakken? Zo nee, waarom zou u dit niet willen?

Antwoord

In artikel 1 van de Waterschapswet is geregeld dat de waterschappen belast zijn met de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. Daardoor niet de provincie. Zie overigens antwoord op vraag 4.

Met het vorenstaande vertrouwen wij u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Drents Belang

Kooiweg 30
9761 GK
Eelde

Aan: Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe

Postbus 122

9400 AC Assen

Datum: 12 maart 2004

Betreft: Vragen ex artikel 41 RvO betreffende functioneren waterschappen

Geachte voorzitter,

Door het feit dat Drents Belang een vertegenwoordiger heeft in het algemeen bestuur van het waterschap Velt en Vecht kunnen we van dicht bij het functioneren van de waterschappen aanschouwen. Het gegeven dat bij het college van gedeputeerde staten de taak ligt de waterschappen te controleren, willen wij u informeren, onderhouden en enkele vragen stellen over het functioneren van dit soort publieke organen.

Allereerst willen we opmerken dat men zich bij de waterschappen zou moeten schamen over hoe men sinds de fusie van de waterschappen met gemeenschapsgeld (de van de burger gevorderde waterschapslasten) omgaat. De burgers betalen het gelag van het hoge ambitieniveau van deze bestuursorganen. De hoge lasten voor de burger, die uit deze ambities voortvloeien, laten zich overigens niet vertalen in efficiëntie en kwaliteit bij het uitvoeren van de eigenlijke waterschapstaken. Het gaat om veel geld en elke verhouding tot de productberekening van het afvoeren en zuiveren van water is zoek. Het waterschap kan zich, als monopolist, kennelijk veroorloven inefficiënt te werken. De begroting en de daaruit voortvloeiende omslag, die bij verordening door de waterschappen worden vastgesteld, worden steeds maar weer, zonder na te denken, door Gedeputeerde Staten goedgekeurd.

De omslag vloeit voort uit een door het waterschap opgesteld beheersplan, dat eveneens ter goedkeuring aan gedeputeerde staten moet worden voorgelegd. Blijkbaar kunnen daarnaast, bij uitvoering van dat plan, taken worden uitgevoerd die het waterschap niet toebehoren.

De taken van het waterschap zijn: het veilig afvoeren van overtollig water van de niet-scheepvaartkanalen en het zuiveren van oppervlaktewater ofwel het kwaliteitsbeheer. Het grondwaterbeleid echter is uitsluitend een provinciale taak. Rioleringen en IBA's vallen weer onder de gemeentelijke taken. Grondaankoop is ook geen waterschapstaak en het voorfinancieren van subsidieprojecten helemaal niet. Natuurontwikkeling is ook geen waterschapstaak en het uitgeven van boekjes over fietsroutes evenmin. Het verstrekken van subsidie aan verschillende clubs en vrouwengroepen is al helemaal geen waterschapstaak. De waterschappen zouden zich op hun eigenlijke taak moeten toelagen en die goed uitvoeren, en geen oneigenlijke taken naar zich toe moeten trekken.

De kosten die uit de omslag worden berekend, worden in een kostentoedeling per categorie toegedeeld. Deze categorieën zijn: de ingezetenen, de groep 'gebouwd', de groep 'ongebouwd', en de groep 'bedrijfsgebouwd'. Deze groepen dragen elk een percentage van de totale omslag bij. Op basis daarvan wordt het tarief dat elk individueel lid van een dergelijk groep moet betalen, vastgesteld. Juist deze toedeling is niet per beleidsproduct zichtbaar, laat staan goed berekend. Dit is de kern waarom het probleem draait bij de waterschappen. Het product water en de daaronder gestelde diensten willen niet efficiënter werken; dat vinden zij niet nodig. Men wil dit ook niet laten onderzoeken. Want wie zou de waterschappen immers een strobreed in de weg liggen, wie zou hen kunnen dwingen ander, efficiënter, beleid te voeren? U hoeft niet zo heel ver te zoeken voor het antwoord: dat is de provincie. De provincie, te weten het college van gedeputeerde staten, kan ander beleid dwingend opleggen. Dat verzaakt u echter.

De heffing van de waterschapslasten geschiedt op een onredelijke en slecht georganiseerde manier. Alleen de kosten die er voor het heffen zelf moeten worden gemaakt, kosten de burger per jaar grote bedragen. Zo moeten gegevens die nodig zijn voor het maken van de noodzakelijke berekeningen, uit bestanden van gemeenten en notarissen worden gehaald, tegen betaling. Verder wordt de verontreinigingheffing onredelijk toegepast. Een huishouden dat bestaat uit twee personen betaalt voor drie vervuilingseenheden terwijl een huishouden dat uit drie of meer personen bestaat ook voor drie vervuilingseenheden betaalt.

Uw college van gedeputeerde staten, dat geacht wordt de waterschappen te controleren, staat erbij en kijkt ernaar. U vertikt het in te grijpen, en zo op uw beurt de aan u opgedragen bestuurlijke taak goed te vervullen. En de waterschappen maar lachen: die zien u wat aan de zijlijn staan lummelen, en weten dat ze van uw kant geen tegengas hoeven te verwachten.

Werken de waterschappen nou efficiënt? Nee dus. We zouden nog wel even door kunnen gaan met het opsommen van misstanden bij de waterschappen, maar inmiddels moet het toch wel langzaam tot u door beginnen te dringen dat zij er een rotzootje van hebben gemaakt. De lasten voor de burger zijn alleen maar verhoogd en de taak die de waterschappen zouden moeten uitvoeren wordt niet naar behoren gedaan.

Sinds de fusie van verschillende waterschappen in enkele zeer omvangrijke waterschappen, is de provincie de regie helemaal kwijt: de controle door gedeputeerde staten is van weinig betekenis meer. Wij burgers vinden en ondervinden dat het niet goed gaat. Burgerinspraak is een onvervreemdbaar recht, net als het Burgerpanel. Dit dient de waterschappen kenbaar gemaakt te worden, opdat er correcte gestalte aan wordt gegeven. De waterschappen hebben van ons veel te vorderen, maar ze hebben ons nog meer uit te leggen.

En wat gaat ú ons namens gedeputeerde staten uitleggen over de tarieven en het beleid van de waterschappen, dat mede door uw nalatige controle niet om over naar huis te schrijven zijn? Blijft u er met de handen in de zakken bijstaan, of neemt u eindelijk eens uw verantwoordelijkheid?

Graag vernemen wij van u wat voor maatregelen u gaat nemen om weer aan uw controlerende taak te voldoen. Hoe gaat u de schade die inmiddels door het wanbeleid van de waterschappen, en uw nalatige controle, is ontstaan, herstellen? Uw directeur-secretaris, de heer J. Nauta, zou gewoon eens aan het werk moeten gaan en de managers moeten sommeren de provinciale controlerende taak uit te voeren, in plaats van een beetje tegen elkaar te konkelen. Ik constateer namelijk dat u inmiddels totaal bent overvleugeld door de waterschappen. Wat gaat u eraan doen om dit recht te zetten? Want dat is hard nodig: de waterschappen zijn de baas geworden over de provincie, in plaats van andersom.

Samengevat hebben we de volgende vragen aan u:

1. Wat is precies de positie aangaande de waterschappen in Drenthe van de Provincie Drenthe,

2. Wat is de controlerende functie van de Provincie Drenthe aangaande tarieven en investeringen,
3. De indruk is dat hier op zijn zachtst gezegd weinig van is te zien en wat gaat u hieraan doen om dit te verbeteren,
4. De controlerende taak ligt volgens ons bij de Provincie Drenthe. Wat gaat of zou u willen verbeteren aan de controle van dit soort instituten zodat weer gesproken kan worden van een goede controlerende taak van de Provincie Drenthe,
5. Het lijkt er op dat de Provincie Drenthe de regie kwijt is op dit soort organisaties. De indruk is dat de waterschappen een zodanig machtig instituut zijn geworden dat de Provincie Drenthe mede hierdoor alleen maar kunnen toekijken. Wat gaat u doen om hier verandering aan te brengen,
6. Drents Belang is van mening dat vele oneigenlijke taken van de waterschappen weer terug moeten naar de Provincie Drenthe. Bent u bereid te onderzoeken naar de mogelijkheden de waterschappen onder te brengen bij de Provincie Drenthe, waarmee miljoenen kunnen worden bespaard. Zo ja hoe denkt u dit op te pakken, zo nee waarom zou u dit niet willen,

Hopende met bovenstaande duidelijkheid te krijgen in voor ons ongewenste ontwikkelingen en afwachting op antwoord op onze vragen, verblijft Drents belang met vriendelijke groeten,

Hoogachtend,

Namens Drents Belang,

C.H.Kloos, Statenlid

CC: de provinciale staten van Drenthe